

**ผลสัมฤทธิ์การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดภาคกลาง***
**The Achievement of Participative Administration of Sub-district
Administrative Organizations in the Central Region**

วิระศักดิ์ ฮาดดา¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล (2) การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดภาคกลาง (3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมกับดัชนีชี้วัด (4) ปัจจัยการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่มีผลต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดภาคกลาง และ (5) เพื่อเสนอรูปแบบผลสัมฤทธิ์การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดภาคกลาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลาง ในปีการศึกษา 2552 จากองค์การบริหารส่วนตำบล 333 แห่ง จำนวน 497 ตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ สหการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์การบริหารราชการ การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดภาคกลาง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีชี้วัดกับปัจจัยการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม 5 ประการ พบว่า ดัชนีชี้วัดที่มีความสัมพันธ์มากของแต่ละปัจจัยตามลำดับดังนี้ ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของ อบต. ผ่านสื่อต่างๆ มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา/ความต้องการผ่านช่องทางต่างๆ ที่ อบต. จัดขึ้น มีส่วนร่วมจัดทำแผนดำเนินการของ อบต. ร่วมเป็นตัวแทนภาคประชาชนในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (4) ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพล คือ การมีที่ปรึกษาจากภาคประชาชน และรูปแบบที่นำเสนอมีความเหมาะสมต่อการดำเนินงานการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ภาคกลาง

คำสำคัญ: การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม, องค์การบริหารส่วนตำบล

¹นักศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

*เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับศษ.บ. สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ปีการศึกษา 2553

อาจารย์ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ พรชัย เทพปัญญา

Abstract

This study aimed to investigate in four areas: the achievement, the participation of public, the relationship the participation of public in the sub-district, the relationship between participative administration factors and indicators, factors of participative administration of sub-district, and to propose the model of achievement of participative administration of sub-district in the central region. The sample groups used in this study were 497 people who live in 333 sub-districts in 2009. Questionnaires were used to collect data. Statistics used were average, standard deviation, correlation coefficient and multiple regression.

The findings show as follows (1) the achievement of participative administration In general, and the participation of public in the sub-district administrative organizations, are at medium level; The indicators and the 5 administrative factors showed strong relationships with high level respectively, starting from: acknowledging the public of the information on the completed projects through different media, allowing public voicing their opinions, participating in the planning process, acting as representatives in the Sub-district Administrative Council, and enabling the checkup on the sub-district operation by the public; 5 Factors influencing the performance of sub-districts are respectively as follows, the consultation of the public sector, followed by the explicit disclosure of information to the public, listening to public opinion, bringing public opinion into administration and the monitoring process/ mechanisms by the public sector; The proposed model is suitable for the achievement of participative administration of sub-district administrative organizations in the central region.

Keywords: Participative Administration, Sub-district Administrative Organizations

ความนำ

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และรวบรวมกฎหมายอื่นของ อบต. ได้ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาองค์กรและการบริหารจัดการ
2. ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
3. ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต
4. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

5. ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ธรรมชาติ

6. ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

7. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย

ภารกิจทั้ง 7 ด้าน ดังกล่าว เป็นอำนาจหน้าที่ที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะต้องดำเนินการวางแผน และกำหนดกิจกรรม/โครงการตามภารกิจด้านต่างๆ ขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นให้มากที่สุด

สถานการณ์ของการพัฒนาท้องถิ่นในปัจจุบัน และอนาคต จะขึ้นอยู่กับกำเนินนโยบายขององค์กรบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ดังนั้นองค์กรบริหารส่วนตำบลจะประสบความสำเร็จและมีผลสัมฤทธิ์ได้นั้น ต้องยอมรับความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยคำนึงถึงความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และจะต้องพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาจากภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงเป็นผลให้ความต้องการของประชาชนในพื้นที่เปลี่ยนแปลงได้ หากองค์กรบริหารส่วนตำบลไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ทันทีก็จะประสบปัญหาข้อร้องเรียนจากประชาชนในพื้นที่ อีกทั้งก่อให้เกิดปัญหาในสังคมเพราะประชาชนในท้องถิ่นจะดำเนินการแก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง ทำให้เกิดปัญหาการแย่งทรัพยากรที่ไม่พอเพียงในท้องถิ่นนั้น

ดังนั้นควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองโดย รับฟังความคิดเห็น ตั้งเป็นกลุ่มที่ปรึกษา และเปิดเผยข้อมูลอีกทั้งติดตามตรวจสอบโดยประชาชนในท้องถิ่นเอง ทั้งนี้ องค์กรบริหารส่วนตำบลต้องดำเนินการสนับสนุนในการดำเนินงานและจัดตั้งโครงการในการพัฒนาตามภารกิจขององค์กรบริหารส่วนตำบลทั้ง 7 ด้านโดยอาศัยหลักการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมในระดับสากล 5 ขั้นตอน ได้แก่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2551, หน้า 36) ขั้นตอนที่ 1 ส่วนราชการมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างโปร่งใส ขั้นตอนที่ 2 ส่วนราชการมีระบบการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ขั้นตอนที่ 3 ส่วนราชการมีการนำความคิดเห็นของประชาชนไปประกอบการบริหารงาน ขั้นตอนที่ 4 ส่วนราชการมีที่ปรึกษามาจากภาคประชาชน ขั้นตอนที่ 5 ส่วนราชการมีกระบวนการ/กลไกการติดตามตรวจสอบโดยภาคประชาชน

แต่ในปัจจุบันสภาพความเป็นจริงไม่ได้เป็นไปอย่างที่คาดหวัง สถาบันวิจัยแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ศึกษาสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนพบว่าสภาพการณ์ด้านการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมากเป็นการ

มีส่วนร่วมแบบการรับทราบการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น นับว่าเป็นการมีส่วนร่วมในระดับที่ต่ำเกือบจะที่สุด ซึ่งการมีส่วนร่วมที่แท้จริงนั้นประชาชนต้องมีความสมัครใจและมีส่วนในการร่วมรับผิดชอบในการร่วมรับผิดชอบในการตัดสินใจตั้งแต่การร่วมกระบวนการวางแผน ร่วมการดำเนินกิจกรรม ร่วมใช้ประโยชน์จากกิจกรรม และร่วมได้รับประโยชน์จากกิจกรรม ซึ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมในปัจจุบันยังไม่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่แท้จริงในฐานะพลเมือง (citizenship) (สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552, หน้า 124-125)

ดังนั้นเพื่อให้ทราบผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ที่องค์กรบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น จะต้องอาศัยการประเมินโดยตรงจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกลุ่มต่างๆ (stakeholders) โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของประชาชน เพราะประชาชนเป็นผู้ที่รับผลกระทบตัวชีวิตอีกประการหนึ่งที่บ่งบอกถึงความสัมฤทธิ์ผลของกิจกรรม/โครงการตามแผนดำเนินงานที่องค์กรบริหารส่วนตำบลได้กำหนดและดำเนินการได้อย่างชัดเจน

ในการปฏิบัติราชการขององค์กรบริหารส่วนตำบล มีกฎระเบียบของระบบราชการที่ได้สร้างวัฒนธรรมหรือกรอบแนวความคิดในการปฏิบัติราชการของแต่ละองค์กรบริหารส่วนตำบล รวมทั้งกำหนดวิธีการในการทำงานที่ไม่เอื้อต่อการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมขององค์กรบริหารส่วนตำบล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมอย่างจริงจังและเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดภาคกลาง
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนตาม

หลักการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดภาคกลาง

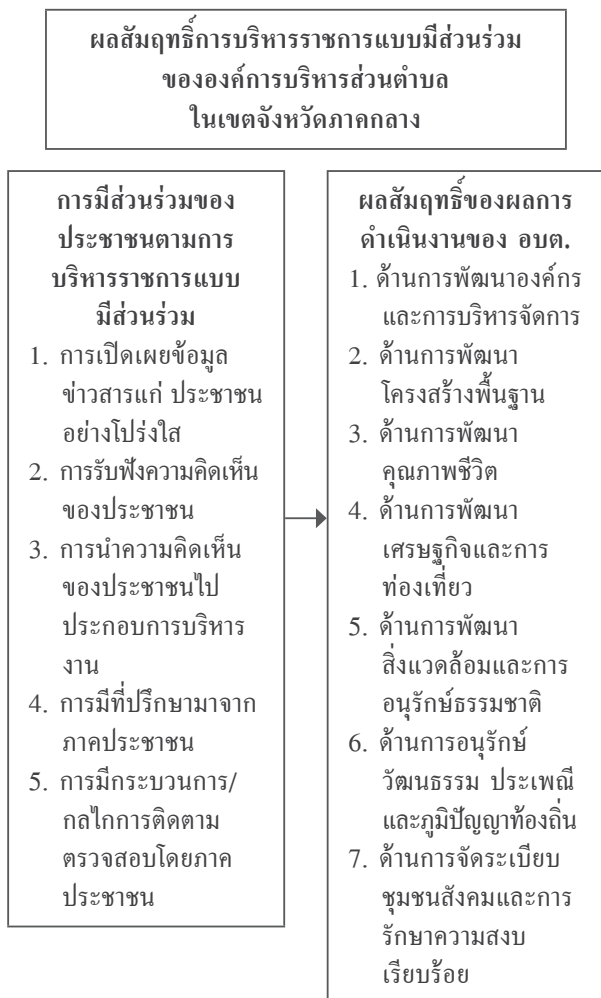
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมกับดัชนีชี้วัด

4. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่มีผลต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดภาคกลาง

5. เพื่อศึกษารูปแบบผลสัมฤทธิ์การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดภาคกลาง

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดภาคกลาง ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์และกำหนดกรอบในการศึกษาดังปรากฏตามแผนภาพดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง การบรรลุเป้าหมายจากโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้ดำเนินการทำในปีงบประมาณ 2552 ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการพัฒนาองค์กร การบริหารจัดการ (2) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (3) ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต (4) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว (5) ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ธรรมชาติ (6) ด้านอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น และ (7) ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย

การมีส่วนร่วมของประชาชนตามการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

ปัจจัยการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างโปร่งใส การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การนำความคิดเห็นของประชาชนไปประกอบการบริหารงาน การมีที่ปรึกษาจากภาคประชาชน และมีกระบวนการ/กลไกการติดตามตรวจสอบโดยภาคประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2551, หน้า 36)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบวัดครั้งเดียว เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคกลาง ใช้สูตรของ Yamane's เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง อบต.ในเขตภาคกลาง จำนวน 1,493 แห่ง จำนวนประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ทั้งหมด 13,926,623 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะสุ่มวิจัยและเก็บข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคกลาง จำนวน 333 แห่ง โดยสอบถามจาก

ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล แห่งละ 2 ชุด เป็น จำนวนทั้งหมด 666 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นโดยประยุกต์ จากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์เพิ่มเติมผู้ที่เกี่ยวข้อง นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบความแม่นยำ (validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านได้ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.81 และทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) โดยผลของการทดสอบความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) เท่ากับ .986 เนื้อหาของแบบสอบถามมี 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ, รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาบรรยายลักษณะข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด ใช้สถิติการทดสอบค่าเฉลี่ยของประชากรกลุ่มเดียวเพื่อทดสอบสมมติฐานตัวเลขวัดค่าเฉลี่ยระดับคะแนนของตัวแปร และใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหลาย ตัวกับตัวแปรตาม

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปตามวัตถุประสงค์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดภาคกลาง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.83$) หรือ 56.6 % และพบว่า

องค์ประกอบของ ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่เขตจังหวัดภาคกลาง ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาองค์กรและการบริหารจัดการ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการพัฒนาองค์กรและการบริหารจัดการ มีระดับผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.77$) หรือ 55.4%

2. ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมีระดับผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.73$) หรือ 54.6%

3. ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตมีระดับผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.78$) หรือ 55.6%

4. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวมีระดับผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.72$) หรือ 54.4%

5. ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ธรรมชาติ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ธรรมชาติมีระดับผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.75$) หรือ 55.0%

6. ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีระดับผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.88$) หรือ 57.6%

7. ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ของ

การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้าน การอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีระดับ ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.60$) หรือ 56.6%

จากการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดภาคกลาง ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.71$) หรือ 54.2% และพบว่าปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการ บริหารราชการแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่องค์การบริหารส่วน ตำบล ในเขตจังหวัดภาคกลาง ดังนี้

1. ด้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน อย่างโปร่งใส กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า การบริหารราชการ แบบมีส่วนร่วมโดยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน อย่างโปร่งใสมีระดับการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.64$) หรือ 52.8%

2. ด้านการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม โดยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน มีระดับการมี ส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.65$) หรือ 53.0%

3. ด้านการนำความคิดเห็นของประชาชนไป ประกอบการบริหารงาน กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการบริหาร ราชการแบบมีส่วนร่วมโดยการนำความคิดเห็นของ ประชาชนไปประกอบการบริหารงาน มีระดับการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.93$) หรือ 58.6%

4. ด้านการมีที่ปรึกษาจากภาคประชาชน การดำเนินงานบริหารจัดการ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการบริหาร ราชการแบบมีส่วนร่วมโดยมีที่ปรึกษาจากภาคประชาชน มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.69$) หรือ 53.8%

5. ด้านการมีกระบวนการ/กลไกการติดตาม ตรวจสอบโดยภาคประชาชน กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการบริหาร ราชการแบบมีส่วนร่วมโดยมีกระบวนการ/กลไก การติดตามตรวจสอบโดยภาคประชาชน มีระดับการมี ส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.65$) หรือ 53.0%

จากการศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมกับดัชนีชี้วัด โดยแยก ปัจจัยที่มีผล จำนวน 5 ปัจจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของปัจจัยการ บริหารราชการแบบมีส่วนร่วมกับดัชนีชี้วัด มีดังนี้

1. ปัจจัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน กับดัชนีชี้วัด พบว่าอันดับแรกคือท่านได้รับทราบข้อสรุปผล การดำเนินงานกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ หลังดำเนินโครงการ เสร็จสิ้น มีค่าความสัมพันธ์ .885 อันดับ 2 ท่านเข้าถึง ข้อมูลเกี่ยวกับแผนพัฒนาตำบล และแผนปฏิบัติงานของ อบต. ได้อย่างชัดเจน และรวดเร็ว มีค่าความสัมพันธ์ .861 และอันดับสุดท้ายคือท่านรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับ การจัดซื้อ/ จัดจ้าง ในการดำเนินการโครงการต่าง ๆ ในพื้นที่จากการ ประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีค่าความ สัมพันธ์ .792

2. ปัจจัยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน กับดัชนีชี้วัด พบว่า อันดับแรกคือ ท่านได้ร้องเรียนหรือ แสดงความคิดเห็นโดยตรงผ่านทาง สมาชิก อบต.หรือ ผู้นำชุมชน มีค่าความสัมพันธ์ .891

อันดับ 2 ท่านเคยร่วมแสดงข้อเสนอแนะในการ ประชาพิจารณาโครงการเร่งด่วนของ อบต. มีค่าความ สัมพันธ์ .885 และอันดับสุดท้าย คือ ท่านเคยร้องเรียน หรือแสดงความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลมีค่าความสัมพันธ์ .767

3. ปัจจัยการนำความคิดเห็นของประชาชนไป ประกอบการบริหารงานกับดัชนีชี้วัด พบว่า อันดับแรกคือ ท่านคิดว่าโครงการเร่งด่วนที่ อบต.ดำเนินการนำมาจาก ข้อร้องเรียนของประชาชน มีค่าความสัมพันธ์ .935 อันดับ 2 ท่านคิดว่ากิจกรรม/โครงการในปีงบประมาณ 2552 มาจากการประชุมประชาคมตำบลและหมู่บ้าน มีค่าความสัมพันธ์ .931

4. ปัจจัยการมีที่ปรึกษาจากภาคประชาชนกับ ดัชนีชี้วัด พบว่า อันดับแรกคือ ท่านมีส่วนร่วมในการ ประชุมเพื่อลงมติการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าความสัมพันธ์ .922 อันดับ 2 ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ จัดหา

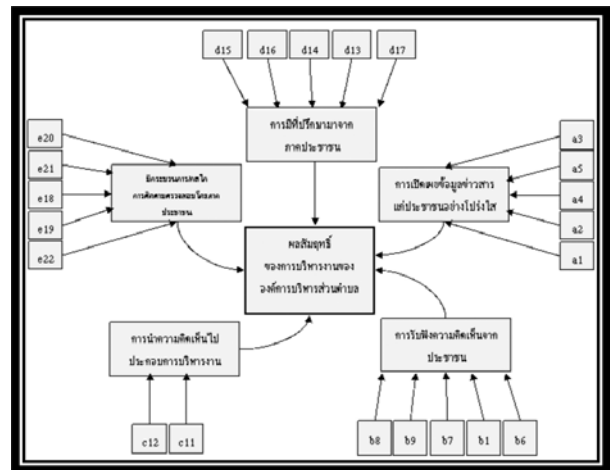
วัสดุสิ่งของในการพัฒนาท้องถิ่นมีความสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ .914 และอันดับสุดท้ายคือ ท่านมีส่วนร่วมในการบริจาคเงินสำหรับใช้พัฒนาท้องถิ่น มีความสัมพันธ์ .884

5. ปัจจัยการมีกระบวนการ/กลไกการติดตามตรวจสอบโดยภาคประชาชนกับดัชนีชี้วัด

พบว่า ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมการดำเนินงานตามโครงการแผนงานพัฒนาท้องถิ่นในปีงบประมาณ 2552 มีความสัมพันธ์ .913 อันดับ 2 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ในการพัฒนาท้องถิ่น มีความสัมพันธ์ .910 และอันดับสุดท้ายคือ ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของ อบต. ในการพัฒนาท้องถิ่น มีความสัมพันธ์ .855

ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่มีผลต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลางในภาพรวม 7 ด้าน ปัจจัยแรกที่มีผล คือ การมีที่ปรึกษาจากภาคประชาชน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐาน (beta) = .308 ปัจจัยตัวที่ 2 คือ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างโปร่งใส ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐาน (beta) = .257 ปัจจัยตัวที่ 3 คือ การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐาน (beta) = .205 ปัจจัยตัวที่ 4 คือ การนำความคิดเห็นของประชาชนไปประกอบการบริหารงาน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐาน (beta) = .200 และปัจจัยตัวที่ 5 คือ มีกระบวนการ/กลไกการติดตามตรวจสอบโดยภาคประชาชน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐาน (beta) = .177 โดยปัจจัยทั้ง 5 ตัวมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกค่าสหสัมพันธ์ เท่ากับ .969 และมีผลต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลาง 94 %

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดภาคกลาง ได้ดังนี้

ภาพ 2 รูปแบบปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดภาคกลาง

ในการจัดรูปแบบปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดภาคกลาง พบว่า

ปัจจัยที่เข้ามาเป็นตัวแรก ต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ ปัจจัยการมีที่ปรึกษาจากภาคประชาชน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐาน (beta) เป็นบวก (.308) จากการศึกษาดัชนีชี้วัดที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรที่ปรึกษาจากภาคประชาชน พบว่าประชาชนได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. มากขึ้น ซึ่งเห็นได้จากการที่ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการหรือคณะดำเนินกิจกรรม/โครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น ได้เข้าร่วมเป็นตัวแทนภาคประชาชนในการประชุมสภาขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อรับทราบแนวทางพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. ที่จะเกิดขึ้นกับท้องถิ่นของตน ทั้งประชาชนส่วนใหญ่เริ่มเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากขึ้น ทำให้ท้องถิ่นนั้น ๆ มีการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นไปในแนวทางที่ดีขึ้น ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยอาศัยประชาชนในพื้นที่เป็นแรงขับเคลื่อนของชุมชน ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีและการเอื้ออาทรต่อกัน หากประชาชนไม่มีเวลาในการเข้าร่วมประชาชนแสดงออกโดยการช่วยเหลือ จัดหาวัสดุ สิ่งของ

บริจาคเงินสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นเป็นต้น

ปัจจัยตัวที่ 2 คือ ปัจจัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐาน (beta) เป็นบวก (.257) จากการศึกษาดัชนีชี้วัดที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรปัจจัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างไร้ข้อสงสัย พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประชาชนต้องการทราบข้อสรุปผลการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการต่างๆ หลังดำเนินโครงการเสร็จสิ้น แผนพัฒนาตำบล แผนปฏิบัติงานของ อบต. และข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อ/จัดจ้าง ในการดำเนินการโครงการต่างๆ ในพื้นที่ อีกทั้งช่องทางในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้คือ เอกสาร แผ่นพับ และการประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลผ่านเสียงตามสาย เป็นต้น

ปัจจัยตัวที่ 3 คือ ปัจจัยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐาน (beta) เป็นบวก (.205) จากการศึกษาดัชนีชี้วัดที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรปัจจัยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนปัจจัยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนกับดัชนีชี้วัด พบว่าการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหา/ความต้องการของตนหรือร้องเรียนผ่านช่องทางต่างๆ ที่ อบต. จัดไว้ อาทิ เว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือผ่านทางผู้นำชุมชน สมาชิก อบต. เป็นต้น การดำเนินโครงการเร่งด่วนต่างๆ ที่ อบต. จะจัดทำขึ้นนั้น ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะ หรือแสดงความคิดเห็นร่วมกับทาง อบต. โดยผ่านกระบวนการการจัดประชาพิจารณ์โครงการเร่งด่วนของอบต. การจัดเสวนาสาธารณะเกี่ยวกับประเด็นปัญหา/นโยบายเร่งด่วนของ อบต. ประชาชนสามารถหาข้อมูลโดยใช้บริการจากศูนย์ข้อมูลข่าวสารที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดไว้บริการแก่ประชาชนได้

ปัจจัยตัวที่ 4 คือ ปัจจัยการนำความคิดเห็น

ของประชาชนไปประกอบการบริหารงาน มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐาน (beta) เป็นบวก (.200) จากการศึกษาดัชนีชี้วัดที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรปัจจัยการนำความคิดเห็นของประชาชนไปประกอบการบริหารงาน พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการนำความคิดเห็นของประชาชนไปประกอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมประชุมประชาคมตำบล ประชุมประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนดำเนินการในปีงบประมาณที่ผ่านมาที่ อบต. จัดทำขึ้นเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เสนอปัญหาความต้องการและแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นของตน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเมื่อประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าร่วมประชุมดังกล่าวแผนพัฒนาตำบลที่ได้ก็มาจากความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้นโครงการต่างๆ ที่ อบต. ได้ดำเนินการเพื่อพัฒนาตำบลส่วนใหญ่จึงมาจากความต้องการของประชาชน

ปัจจัยตัวสุดท้าย ที่เข้ามามีผลต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ ปัจจัยมีกระบวนการ/กลไกการติดตามตรวจสอบโดยภาคประชาชน มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐาน (beta) เป็นบวก (.177) จากการศึกษาดัชนีชี้วัดที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรปัจจัยมีกระบวนการ/กลไกการติดตามตรวจสอบโดยภาคประชาชน พบว่าปัจจัยการมีกระบวนการ/กลไกการติดตามตรวจสอบโดยภาคประชาชนนั้น เมื่อประชาชนได้เข้ามามีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์จากการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแล้วนั้น ประชาชนมีสิทธิ์ที่จะเข้ามาติดตามผลการดำเนินงาน ตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน และควบคุมการดำเนินงานตามโครงการแผนงานพัฒนาท้องถิ่นที่ อบต. ได้จัดทำขึ้น เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ร่วมกันในการจัดทำแผน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าประชาชนได้เข้ามามีบทบาทในการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการแผนงานที่องค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้ดำเนินการผ่านไปแล้วและโครงการที่อยู่ในช่วงดำเนินการ

รูปแบบที่ได้จากการศึกษา ชื่อว่า COLIBP Model

C = Consultant. หมายถึง การมีที่ปรึกษา มาจากภาคประชาชน

O = Open Inform หมายถึง การเปิดเผย ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างโปร่งใส

LI = Listening to public หมายถึง การรับฟัง ความคิดเห็นของประชาชน

B = Bringing public opinion to administration หมายถึง การนำความคิดเห็นของ ประชาชนไปประกอบการบริหารงาน

P = Public inspection หมายถึง การมี กระบวนการ/กลไกการติดตามตรวจสอบโดยภาคประชาชน

การอภิปรายผล

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานของ องค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดภาคกลางซึ่ง ประกอบด้วย (1) ด้านการพัฒนาองค์กรและการบริหาร จัดการ (2) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (3) ด้าน การพัฒนาคุณภาพชีวิต (4) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและ การท่องเที่ยว (5) ด้านพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ ธรรมชาติ (6) ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (7) ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคมและ การรักษาความสงบเรียบร้อย ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า โดยภาพรวมผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานขององค์กร บริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดภาคกลาง พบว่ามีผลสัมฤทธิ์ การดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันองค์กรบริหารส่วนตำบลได้จัดทำแผนแม่บท ของ อบต. จะต้องดำเนินการภายใต้หลักการมีส่วนร่วม คือ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิด การทำ การได้รับ ผลประโยชน์ และการประเมินผล เวทีประชาชนจะต้องเป็น เวทีที่มีการเตรียมมีการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวาง ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด ให้ประชาชนได้รู้ว่า ประชุมเรื่องอะไร จะทำอะไร ได้ประโยชน์อะไร เวที ประชาชนในการทำแผน อบต. ไม่ใช่เวทีมารับแผนแม่บท

ซึ่งได้จัดไว้เรียบร้อยแล้ว โดยบุคคลกลุ่มหนึ่ง การจัดให้มี ประชาพิจารณ์ การเลือกโครงการที่มีผลกระทบต่อระบบ นิเวศวิทยา และสิ่งแวดล้อมของชุมชน เช่น พบว่า ถนน หลายสายปิดกั้นทางเดินของน้ำ ทำให้น้ำท่วมชุมชน การวางท่อไม่ได้ขนาด พอถึงฤดูน้ำไหลหลาก ถ่ายเทไม่ทัน ทำให้น้ำท่วมขังทำให้ชาวบ้านเดือดร้อน การจัดทำแผน พัฒนา อบต. ถือเป็นกลไกหนึ่งที่จะทำให้องค์การบริหาร ส่วนตำบล บรรลุจุดมุ่งหมายในการพัฒนา อีกทั้งเป็นการ วางแผนใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งในปัจจุบันและอนาคต จึงต้องปฏิบัติตามแผน โครงการ ที่กำหนด และต้องเกิดผลสัมฤทธิ์ในช่วงเวลาที่กำหนด และ มีการควบคุมติดตามผล โดยการบริหารตามแผน ซึ่งแผนที่ กำหนดนั้นจะต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชน มีการบริหารจัดการที่ดี มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ผนวกกับประชาชนให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ที่ องค์กรบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น

สำหรับการเปิดโอกาสให้ประชาชนในตำบล เข้ามา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล ก็จะทำให้ประชาชนสามารถกำกับดูแลและการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลได้ เป็นอย่างดีการนำโครงการต่างๆ ในแผนพัฒนาองค์กร บริหารส่วนตำบล ไปปฏิบัติจึงประสบผลสำเร็จอย่างมี ผลสัมฤทธิ์ สอดคล้องกับผลการวิจัย มนฤดี เงามู่ทอง (2551) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ผลวิจัยพบว่า ระดับการมี ส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ในเขตองค์กร บริหารส่วนตำบลบึงทองหลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 อยู่ในระดับมาก พบว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลที่มี ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรบริหาร ส่วนตำบลในปริมาณมาก จะเป็นองค์กรบริหารส่วนตำบล ที่มีความเข้มแข็ง หรือเป็นองค์กรบริหารส่วนตำบลที่มี ความสามารถในการวางพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบล ประจำปีได้สอดคล้องหรือตรงกับปัญหาและตรงกับความ ต้องการของประชาชนในตำบล และมีความสามารถในการ นำแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบล ประจำปีไปปฏิบัติ

ได้ผลสำเร็จอย่างมีผลสัมฤทธิ์ ทั้งนี้เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ประชาชนในตำบลเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลจะทำให้แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสอดคล้องหรือตรงกับปัญหาและตรงกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในตำบล

จากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดภาคกลางซึ่งประกอบด้วย (1) การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างโปร่งใส (2) การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน (3) การนำความคิดเห็นของประชาชนไปประกอบการบริหารงาน (4) การมีที่ปรึกษาจากภาคประชาชน (5) การมีกระบวนการ/กลไกการติดตามตรวจสอบโดยภาคประชาชน ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดภาคกลาง โดยภาพรวม พบว่ามีระดับปานกลาง

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สามารถ ก้อนจันทร์ (2541) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่ จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อยเป็นส่วนใหญ่ ส่วนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญเลิศ เลี้ยวประไพ และคณะ (2546) ผลการศึกษาพบว่า ความสนใจและการเข้าร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อแยกวิเคราะห์ ในแต่ละปัจจัยพบว่า องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม 5 ปัจจัย มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมดังนี้คือ (1) การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างโปร่งใส มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง (2) การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง (3) การนำความคิดเห็น

ของประชาชนไปประกอบการบริหารงาน มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง (4) การมีที่ปรึกษาจากภาคประชาชน มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง (5) การมีกระบวนการ/กลไกการติดตามตรวจสอบโดยภาคประชาชน มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดภาคกลาง สามารถนำข้อเสนอแนะครั้งนี้ไปปรับปรุงและระมัดระวังปัจจัยต่างที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดภาคกลางในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลต้องประกาศข้อมูลสาธารณะโดยเฉพาะอย่างยิ่ง งบประมาณและแผน/โครงการพัฒนาให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง โดยผ่านสื่อลักษณะต่างๆ เช่น ป้ายประกาศ หอกระจายข่าว หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น วิทยุชุมชน และ/หรือการประชุมชี้แจง
2. องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องเปิดโอกาสให้องค์การภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการต่างๆ ภายใตกรอบของกฎหมาย โดยควรเริ่มต้นตั้งแต่การวางแผน/งบประมาณการดำเนินงาน และการติดตามตรวจสอบ ทั้งนี้เพื่อความโปร่งใสและประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่
3. องค์การบริหารส่วนตำบล ควรร่วมมือกับภาคประชาชนในการบริหารกิจการสาธารณะในลักษณะของการ “ร่วมคิดร่วมทำ” องค์การปกครองท้องถิ่นอาจจัดสรรงบประมาณให้ภาคประชาชนดำเนินโครงการพัฒนาตามศักยภาพ หรือเปิดโอกาสให้บุคคลหรือผู้ประกอบการภายในท้องถิ่นประมุขงานได้อย่างโปร่งใสและยุติธรรม หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับการพัฒนาโดยภาคประชาชนเป็นผู้ดำเนินการ
4. องค์การบริหารส่วนตำบลควรร่วมมือกับกลุ่มหรือองค์กรชุมชนในพื้นที่ เช่น วัด สถานศึกษา และสื่อมวลชน เป็นต้น เพื่อการดำเนินกิจกรรมตามโครงการพัฒนาต่างๆ อย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ

จากการเสนอแนะครั้งนี้ผู้วิจัยเสนอแนะใน
ภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัด
ภาคกลาง ถ้าจะนำไปใช้ควรจะศึกษาและทดลองนำไปใช้

และปรับปรุงการบริหารจัดการในท้องถิ่นของแต่ละท้องถิ่น
ตามสถานการณ์ในท้องถิ่นนั้น ๆ และควรมีการประยุกต์ใช้
ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงตามกาลสมัยด้วย

เอกสารอ้างอิง

- บุญเลิศ เลี้ยวประไพ และคณะ. (2546). *การใช้การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกลยุทธ์ในการบรรลุภาวะการบริหารจัดการที่ดี ณ องค์การบริหารส่วนตำบล. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล*
- มนฤดี เงามุกข์ทอง. (2551). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี (พ.ศ. 2553-2555): ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบึงทองหลาง อำเภอตำบลดูกก้า จังหวัดปทุมธานี. การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.*
- สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2552). *รายงานประจำปี 2552. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- สามารถ ก้อนจันทร์. (2541). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- สำนักคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2551). *คู่มือหรือแนวทางการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐในระดับกระทรวงที่เป็นระดับนโยบาย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน ก.พ.ร.*